

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Կ Ի Ց Դ Ի Պ Ո Ւ Ա Ճ Ն Ե Ր

Ծծմբային էիէր :

Աս նոր տարւոյս խիստ նշանաւոր գիւտերէն մէկն է Ծծմբային էիէր ըստած ոգիքին թմբեցուցիչ զօրութիւնը, որուն վրայ գրեթէ Եւրոպայի բոլոր քաղաքները զարմանալով և ուրախութեամբ կը խօսին երկու իրեք ամսէ ՚ի վեր : Կ'ըսեն թէ ասկէ չորս հարիւր տարիի չափ առաջ Վալենթին Վասիլ անունով գերմանացին ալքիմիայի ետեւէ ըլլալով, փիլիսոփայական քարք փնտռած ժամանակը՝ դիպուածով գտեր է էիէր ըստած ոգիքը, և ասով թնշուները կը քնացնէ, ճագարները կը գինովցնէ, ու մարդուս ալ հոտուրտացնելով՝ կէս գլխու ցաւ կը պատճառէ եղեր . բայց աս սուտ կամ իրաւ պատմութիւնը՝ ալքիմիայի ուրիշ առասպելներուն կարգը գրուած էր ինչուան հիմա : Աս տարւոյս սկիզբները Ամերիկայի Պոսթոն քաղաքին ճաքսն ու Մորթըն անունով քաջ վիրաբոյժները տեսեր են որ աս եթերին գոլորշիքը թէ որ մէկուն ծծել տաս կամ հոտուրտացնեն՝ մէկէն կը թմրի . այնպէս որ ան թմրութեան միջոցը թէ որ ձեռքը կամ ոտքը կտրես, ակռան հանես, վէրքը կտրես կամ տաղես, ամենակն չիմանար, թէ պէտ և մէկալ ամէն զգայարանքներն ալ արթուն են, այսինքն աչքը կը տեսնէ, ականջը կը լսէ, բերանը համ կ'առնէ . աւելի ալ զարմանալին աս է որ հիւանդը ան թմրութեան ատենը զմայլածի մը պէս անշարժ կը կենայ, արթննալէն ետքն ալ ամենակն միտքը չի գար թէ իրեն որ տեղը կտրեցին, կամ թէ ինչ գործողութիւններ ըրին վրան : Աս պօնչի գիւտը հրատարակուելուն պէս՝ Եւրոպայի բոլոր մայրաքաղաքաց ու նաև հասարակ տեղերուն անուանի վիրաբոյժները փորձեցին խիստ շատ հիւանդներու վրայ, ու տեսան որ Ծծմբային եթերին աս պօնչի և ամենօգտակար յասկուութիւնը ճշմարիտ է . ու հիմա գրեթէ ամէն հիւանդանոցներու մէջ կը բանեցնեն աս զարմանալի ետքը : Եթերը ծծել տալէ՛ք երկու իրեք վայրկեան ետքը կը մարդը . ետքն ալ երկու իրեք և կամ չորս վայրկեանի չափ թմրած կը մնայ . իսկ անկէ ետքը թէթեւ գինովութենէ արթնցածի մը պէս կ'արթննայ : Եթերը ծծել տալուն կերպն ալ շատ դիւրին է . փամփուշտի մը մէջ երկու իրեք արամ եթեր կը լեցնեն, ու փամփուշտին բերանը պզտիկ եղէ՛ք մը կը կապեն, ան եղէ՛քը մարդուն բերանը կուտան, մէկ ձեռքով ալ քիթը կը սխմեն որ քիթէն չունջ չառնէ . ան եթերին գոլորշիքը կամ ոգիքը ինքիւմէ մարդուն գլխուն կը զարնէ ու կը թմբեցնէ : Աս ալ դիտուած ու փորձուած է որ թմրութիւնը անցնելէն ետքը մարդուն վրայ ամենակն փնտռած մը կամ այլալուծութիւն մը չմտար, այսինքն ոչ գլխու ցաւ, ոչ սրտի խառնուրդ, ոչ անհանգստութիւն : Վերջապէս ասիկայ մէկ գիւտ մըն է որ վիրաբուժութեան ատենի առնունը սիրելի կ'ընէ կարօտ եղողին . անուշ երազ մըն է պիտի տեսնէ, անկէ ետքը ինքզինքը մահացու վերքէ մը, քաղցիկէ մը, փտտած ակռայի ցաւէ մը բոլորովին ազատած կը գտնէ, փառք

կուտայ Աստուծոյ և օրհնէնք կը կարգայ այսպիսի գիւտը հնարողին :

Քուէրային աղքեղութիւնը Բոսնոյ վրայ :

ԱՆԻՔՍԵՆԴՐԻՍՏԻ մէջ վարպետ բուսաբան մը գիտեր ու տեսեր է որ երբոր քուէրան հնգկաստանէն Եգիպտոս ալ անցաւ, հասարակ խոտի տեսակ բոյսերը հիւսիսային քամիէ մը զարնուելով մէկէն չորնայ սկսան, ու անոնց տերեւներուն վրայ խոտային հիւթ մը կապեց . ան հիւթը մանրացուցով վններ ու տեսեր են որ բոլոր մանր միջասններ կամ ճճիներ են : Աս հիւթէն թէ որ մէկը առնէր ու կէս ժամ ձեռքին մէջ պահէր, ետք մը կ'իմանար . և թէպէտ լուալով կ'անցնէր ան ետքը, բայց մորթին վրայ սևութիւն մը կը մնար : Երբոր աս հիւանդութիւնը տերեւներէն բուն բոյսերուն սկըսու անցնիլ, գեղացիները ան խոտերը բանի բերելու համար՝ առին կենդանեաց տուին . բայց որ կենդանին որ կերաւ՝ նոյն հիւանդութենէն բուռնուեցաւ ու ընկաւ մեռաւ, անոնց կաթը խմողն ալ քուէրայէ զարնուեցաւ :

Ասով կը հաստատուի շատ բնագիտաց ան կարծիքը որ կ'ըսեն թէ մահաբեր կամ փոխադրական հիւանդութիւնները մանր որդեր են, որ սաստիկ քամիով ինչուան հեռաւոր աշխարհքներ կը ցրուին, ու տեսակ տեսակ հիւանդութիւններ կը պատճառեն :

Հանձնար :

ԱՆՏՈՒ ԳԵԿՈՒՄԵՐԵՐԻ ԶՅԻՆ ՊԱԼԵՐԱՅԻ ՄԻՆՈՒԼ Թալ քաղաքը կէսօրուան ժամը երկուքին ատենը յանկարծ սոսկալի ազաղակ մը լսուեցաւ՝ հեռուէն նետուած թնդանթի ձայնին նման, ետքը թմբուկի ձայն փոխուեցաւ . թէպէտ աս չիոթութիւնը իրեք վայրկեան քեց, բայց ինչուան սասնընթել մղոն տեղ լսուեցաւ գրեթէ նոյն սասնկութեամբ : Մինտէլթալի արեւմտեան կողմը եղած Հայնպերկ գեղէն պզտիկ սև գունտ մը տեսան որ սաստիկ արագութեամբ երկնքէն վար կ'իջնար, և ուր ընկածն ալ տեսնող եղաւ : Ամէնքը հոն վազեցին, ու տեսան որ Ծծմբահոտ մուխ կ'ելլէր, փորեցին գտան քարը՝ որ ան կաւային ու գրեթէ սառած հողուն մէջ երկու ոտք խորը խրեր էր : Աս շանթաքարը անկանոն բրգաձև է, վրան խորտուրորտ ու գոյնը սև : Եւ որովհետև գետնէն հանած ատեննին կոտորուել է՝ տեսան որ ներսի գին մոխրագոյն է՝ ճերմակ բծերով, տեղ տեղ ալ բիւրեղա նման միջայի կոորներ կան, գրախ երեսին վրայ ալ երկրի կոտորուանքի պէս բաններ կ'երևնան որ մագնիսական սասնը իրենց կը քաշեն : Տեսնողները կ'ըսեն թէ Մինտէլթալի մօտ տեղերը ուրիշ շանթաքարեր ալ ընկած ըլլան, թէպէտ և ինչուան հիմա չկրցան գտնել : Օգր առաջ ամպոտ է եղեր ու առնուն ձիւն ալ եկած . բայց շանթաքարին ինչպէն ետքը մէկէն օգր բացուերէ ու ամպերը ցրուել են :